TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Thực hành Hạnh Bố thí ba la mật trong xã hội hiện nay

ISSN: 2734-9195 10:15 13/12/2024

Bố thí không đơn thuần là sự cho đi của cải vật chất, mà còn là hành động vô ngã, xuất phát từ lòng chân thật, không mong cầu đền đáp. Đây là con đường chuyển hóa tâm thức, mở rộng lòng từ và mang lại sự an lạc chân thật đến người cho và người nhận.

Lục Độ Ba La Mật trong giáo lý Phật giáo Đại Thừa là con đường tu tập mà các Bồ tát hành trì để vượt qua biển khổ sinh tử, tiến đến giác ngộ và giải thoát.

Sáu hạnh độ gồm: Bố thí, Trì giới, Nhẫn nhục, Tinh tấn, Thiền định và Trí tuệ, là nền tảng xây dựng đạo đức, lòng từ bi và trí tuệ viên mãn. Trong đó, Bố thí (Dāna) là hạnh độ đầu tiên, nó khởi nguồn tâm từ bi và là phương pháp căn bản để diệt trừ tận gốc tham lam, ích kỷ, những rào cản lớn nhất che mờ trí tuệ và dẫn con người đến khổ đau.

Bố thí không đơn thuần là sự cho đi của cải vật chất, mà còn là hành động vô ngã, xuất phát từ lòng chân thật, không mong cầu đền đáp. Đây là con đường chuyển hóa tâm thức, mở rộng lòng từ và mang lại sự an lạc chân thật đến người cho và người nhận.

Ảnh tạo bởi công nghệ AI

Ý nghĩa cao quý của hạnh Bố thí

Hạnh bố thí được đức Phật giảng dạy với ý nghĩa: Cho đi không chỉ để giúp người, mà còn là phương pháp chuyển hóa chính mình. Bố thí là phương tiện diệt trừ tham lam, một trong tam độc (tham, sân, si) gây nên mọi khổ đau trong đời sống. Khi thực hành bố thí với tâm chân thành và vô điều kiện, lòng từ bi sẽ phát khởi, giúp hành giả chuyển hóa khổ đau và tìm được niềm an vui, thanh thản trong cuộc sống. Bố thí không chỉ có ý nghĩa nhân đạo xã hội, mà còn nuôi dưỡng lòng từ vô lượng và mở ra con đường giác ngộ. Thực hành bố thí đúng đắn sẽ giúp con người sống hòa hợp, gắn kết và mang lại sự tốt đẹp cho cộng đồng.

Ba hình thức Bố thí

Tài thí – cho đi của cải vật chất

Ảnh tạo bằng AI

Pháp thí - chia sẻ giáo pháp và tri thức

Pháp thí là sự chia sẻ giáo lý nhà Phật và tri thức hữu ích, giúp người khác khai mở trí tuệ và chuyển hóa tận gốc khổ đau, thông qua việc giảng kinh, hướng dẫn hành thiền, truyền đạt giáo lý của đức Phật để giúp người khác tìm ra con đường tỉnh thức. Cùng nhau chia sẻ kỹ năng, kinh nghiệm sống, kiến thức nghề nghiệp để người khác tự vươn lên và làm chủ cuộc đời. Pháp thí ngày nay được mở rộng qua nhiều hình thức hiện đại như giảng dạy miễn phí, đọc sách online, chia sẻ kiến thức qua mạng xã hội, tạo cơ hội học tập và phát triển cho những người thiếu điều kiện.

Vô uý thí - ban tặng sự bình an và không sợ hãi

Vô úy thí là hành động xoa dịu nỗi sợ hãi, mang lại sự bình an và niềm tin cho người khác. Trong xã hội, vô úy thí được thể hiện qua sự đồng hành, chia sẻ trong những thời điểm khó khăn. Đôi khi chỉ cần một lời động viên, một cử chỉ quan tâm cũng đủ để mang lại niềm tin và sức mạnh tinh thần cho người khác. Vô úy thí không chỉ giúp xóa bỏ nỗi sợ hãi mà còn tạo nên một cộng đồng yêu thương và gắn kết, nơi con người sống với lòng trắc ẩn và trách nhiệm xã hội.

Ví dụ: Cứu người khỏi nguy hiểm, bảo vệ kẻ yếu thế trước bất công, an ủi người bệnh hoặc người đang đối diện với mất mát và cái chết.

Cốt lõi: Tâm Bố thí quan trọng hơn vật Bố thí

Đức Phật dạy rằng, trong hạnh bố thí, tâm thái của người cho quan trọng hơn vật được cho. Chúng ta hãy Bố thí không mong cầu như cho đi mà không đợi

báo đáp, Bố thí với tâm hoan hỷ, vui vẻ, tự nguyện và chân thành không màu mè tạo danh tiếng cá nhân. Khi Bố thí phải khách quan, bình đẳng, không phân biệt thân sơ, giàu nghèo hay địa vị xã hội. Nếu bố thí còn vướng chấp ngã (khoe khoang, mong cầu phước báo), thì công đức của việc làm ấy sẽ không trọn vẹn. Tâm bố thí vô ngã, trong sạch và thanh tịnh mới là cốt lõi của sự cho đi viên mãn.

Kết luận

Hạnh bố thí trong Lục Độ Ba La Mật là phương pháp thực hành từ bi và xả ly mà mỗi người có thể áp dụng vào cuộc sống. Từ việc chia sẻ của cải vật chất (tài thí), trao tặng trí tuệ và giáo pháp (pháp thí), đến việc xoa dịu nỗi sợ hãi (vô úy thí), bố thí giúp con người sống ý nghĩa, an lạc và kết nối sâu sắc với cộng đồng. Bố thí không chỉ giúp chúng ta diệt trừ tham lam, ích kỷ, mà còn mở ra cánh cửa trí tuệ và giải thoát.

Khi thực hành bố thí với tâm vô ngã và thanh tịnh, chúng ta không chỉ mang lại hạnh phúc cho người khác mà còn tự tìm thấy bình an và giác ngộ trong chính mình.

Bố thí là hạt giống của từ bi, là ánh sáng dẫn lối con người đến chân lý và một thế giới đầy yêu thương.

Tác giả: **Liên Tịnh**